VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 20. listopada 2026.

Analiza odluke

Đinić protiv Hrvatske
zahtjev br. 31052/22

čl. 8. Konvencije – pravo na poštovanje privatnog života

Odbijanje zahtjeva za promjenu podatka o nacionalnosti u matici rođenih nije dovelo do povrede prava na poštovanje privatnog života

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca donio je 10. rujna 2026. odluku u predmetu podnositelja koji su tvrdili da im je povrijeđeno pravo na poštovanje privatnog života zajamčeno čl. 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) jer su nadležna hrvatska tijela odbila njihov zahtjev za ispravak podatka o nacionalnosti u matici rođenih.

Prvi i drugi podnositelj, otac i sin, su hrvatski državljani koji žive u Sjedinjenim Američkim Državama. Nakon rođenja drugog podnositelja, njegovi roditelji, prvi podnositelj i njegova supruga, podnijeli su prijavu za upis njegova rođenja u maticu rođenih Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u New Yorku. U obrascu su, u rubrici koja se odnosila na nacionalnost, naveli da su obojica hrvatske nacionalnosti. Matični ured u Zadru je potom 2008. upisao podatke u maticu rođenih u skladu s njihovim izjavama, nakon čega su podnositeljima dostavljeni izvadak iz matice i domovnica za drugog podnositelja. Prvi podnositelj je 2017. zatražio ispravak podatka o nacionalnosti u matici rođenih drugog podnositelja, te je zatražio da se u rubriku s podacima o nacionalnosti djeteta i oca, za obojicu umjesto „Hrvat" upiše „Srbin". Objasnio je da je prilikom ispunjavanja obrasca pogrešno poistovjetio pojmove nacionalnosti i državljanstva, da su on i njegova obitelj srpske nacionalnosti, te da je drugi podnositelj i kršten u Srpskoj pravoslavnoj crkvi. Ured državne uprave u Zadarskoj županiji, Služba za opću upravu je odbio taj zahtjev uz obrazloženje da podaci nisu pogrešno upisani, nego su uneseni na temelju slobodne izjave prvog podnositelja i njegove supruge. Ministarstvo uprave je odbilo žalbu prvog podnositelja. Prvi podnositelj je potom pokrenuo upravni spor. Upravni sud u Splitu je odbio njegov tužbeni zahtjev, ocijenivši da nije bila riječ o pogrešci pri upisu jer su sporni podaci uneseni na temelju slobodnih izjava prvog podnositelja i majke drugog podnositelja. Ujedno je prvom podnositelju naložio plaćanje sudske pristojbe. Visoki upravni sud je odbio žalbu prvog podnositelja, dok je Ustavni sud odbacio ustavnu tužbu, zaključivši da su redovni sudovi dali dostatne i relevantne razloge za svoje odluke te da nema naznaka arbitrarnosti ili diskriminacije na osnovi nacionalne pripadnosti.

Podnositelji su pred Europskim sudom prigovorili da je odbijanjem ispravka podatka o njihovoj nacionalnosti u matici rođenih povrijeđeno njihovo pravo na poštovanje privatnog života zajamčeno čl. 8. Konvencije.

Zastupnica Republike Hrvatske pred Europskim sudom je istaknula nekoliko prigovora o nedopuštenosti zahtjeva, među ostalim da prigovor podnositelja nije spojiv *ratione materiae* s čl. 8. Konvencije. Pojasnila je da u Hrvatskoj ne postoji pravna mogućnost naknadne promjene podatka o nacionalnosti u matici rođenih, da roditelji nisu obvezni upisati nacionalnost djeteta te da brisanje ili promjena tog podatka podnositeljima ne bi omogućilo ostvarivanje dodatnih prava. Naglasila je i da sporni upis nije utjecao na njihov privatni život jer žive u inozemstvu, gdje se hrvatski izvadak iz matice rođenih gotovo uopće ne koristi. Navela je i da pripadnici nacionalnih manjina svoja prava mogu ostvarivati na temelju vlastitog izjašnjavanja o nacionalnoj pripadnosti, primjerice upisom ili promjenom tog podatka u odgovarajućoj evidenciji birača.

Europski sud je podsjetio da pojam privatnog života obuhvaća različite aspekte osobnog i društvenog identiteta pojedinca, uključujući etnički identitet (*Ciubotaru protiv Moldove*, br. 27138/04, st. 49., 27. travnja 2010.). Iako podnositelji nisu ukazali na konkretne negativne posljedice ili poteškoće koje su zbog spornog upisa pretrpjeli ili bi ih mogli pretrpjeti u svakodnevnom životu, Europski sud je prihvatio da su osporene odluke mogle imati određene posljedice na njihov osobni identitet te je naveo da je došlo do miješanja u njihovo pravo na poštovanje privatnog života. Utvrdio je da je miješanje bilo u skladu sa zakonom, odnosno relevantnim odredbama Zakona o državnim maticama, te je prihvatio da je težilo legitimnim ciljevima zaštite javnog reda i mira te gospodarske dobrobiti države.

Pri ocjeni razmjernosti miješanja Europski sud uzeo je u obzir da u konkretnom slučaju nije došlo do pogreške nadležnih tijela prilikom upisa činjenice rođenja drugog podnositelja, već je upravo prvi podnositelj pogrešno naveo njegovu nacionalnost. Pritom je naglasio da podatak o nacionalnosti nije bio obvezan te da je sporna rubrika mogla ostati prazna, a prvi podnositelj mogao je zatražiti pojašnjenje od osoblja Generalnog konzulata ako nije bio siguran kako ispuniti obrazac. Nadalje, prema podacima koje je dostavila zastupnica, prvi podnositelj se već 1993. u obrascu za prijavu prebivališta izjasnio kao osoba hrvatske nacionalnosti, a taj je podatak bio evidentiran i u evidenciji prebivališta i boravišta građana. Iako je mogao zatražiti njegovu promjenu, to nije učinio, kao što nije zatražio niti promjenu podatka o nacionalnosti u drugim evidencijama, primjerice evidenciji birača.

Europski sud je posebnu važnost pridao činjenici da su podnositelji 2008. primili izvadak iz matice rođenih za drugog podnositelja, dok su ispravak podatka o nacionalnosti zatražili tek 2017., približno devet godina poslije, ne objasnivši razloge takvog kašnjenja. Navedene okolnosti su uputile Europski sud na zaključak da sporni podatak nije imao stvaran ili ozbiljan utjecaj na njihov privatni život.

Slijedom navedenog, Europski sud je zaključio da odbijanje hrvatskih tijela da isprave podatak o nacionalnosti u matici rođenih drugog podnositelja nije bilo nerazmjerno u konkretnim okolnostima ovog predmeta te je prigovor odbacio kao očigledno neosnovan.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava